

Institutul de Lingvistică
al Academiei Române
„Iorgu Iordan – Al. Rosetti”
București

OLIMPIADA DE LINGVISTICĂ
faza județeană
27.01.2018
clasele a IX-a – a XII-a

Rezolvare și barem

SUBIECTUL 1: EBRAICĂ
REZOLVARE

1. Corespondențe:

1.	שׁוֹשָׁן	Susan	6.	יוֹנָתָן	Ionatan
2.	פָּוֹל	Paul	7.	אַהֲרֹן	Aharon
3.	רִבְכָּה	Rivka	8.	דָּנִיֵּל	Daniel
4.	רוּת	Rut	9.	אָדָם	Adam
5.	מִיכָאֵל	Mikaela	10.	בְּנִימִין	Beniamin

2. Numele din ebraică sunt:

a. דְּבוֹרָה Deborah b. דָּוִד David c. מִרְיָם Miriam

3. Numele din română sunt:

a. Samuel שָׁמוּעַ b. Iudit יוֹדִית c. Flavia פְּלָבְיָהּ

4. Reguli:

- scrierea este de la dreapta la stânga;
- consoane:

B	D	F ¹	H	K	L	M	N ²	P	R	S	T	V
ב	ד	פ	ה	כ	ל	מ	ן / נ	פ	ר	ש	ת	ב

¹ Consoana F nu apare în datele problemei, însă avem nevoie de ea la cerința a treia. Caracterul poate fi dedus prin compararea caracterelor aferente consoanelor B – V – P (B și P sunt formele cu punct ale consoanelor V și F).

² În general, pentru N se folosește primul caracter, cu excepția cazului când după **-n-** urmează **i**, caz în care se folosește cel de al doilea caracter.

- vocale:
 - o vocalele *a*, *e* și *i* se scriu sub consoanele precedente din cuvânt;
 - o vocalele *u* și *i*³ se scriu ca niște consoane;
 - o vocala *o* se scrie deasupra următoarei consoane din cuvânt;

a	e	i	i ³	o	u	caracterul mut ⁴
א	ע	י	י	ו	ו	א

³ Această formă se folosește când **i** apare la început de cuvânt sau după **n**.

⁴ Caracterul mut este folosit în cazul în care avem diftongi sau cuvântul începe cu o vocală care în mod normal s-ar scrie sub o consoană și înlocuiește practic această consoană lipsă.

BAREM

1. Se acordă câte 0,5 p. pentru fiecare corespondență făcută corect (0,5 p. x 10 = 5 p.).
2. Se acordă câte 2 p. pentru identificarea numelor ebraice (2 p. x 3 = 6 p.).
3. Se acordă câte 3 p. pentru scrierea corectă în ebraică a celor trei nume (3 p. x 3 = 9 p.).
4. Cele 10 p. pentru explicații se acordă astfel:
 - 0,5 p. pentru observarea faptului că se scrie de la dreapta la stânga;
 - câte 0,25 p. pentru fiecare corespondență corectă făcută între caracterele ebraice și consoanele din alfabetul latin (0,25 p. x 14 = 3,5 p.);
 - 0,5 p. pentru explicarea modului de folosire a caracterelor aferente consoanei N;
 - 0,5 p. pentru explicarea modului de deducere a caracterului aferent consoanei F;
 - 1 p. pentru observarea caracterului mut (sau a unui simbol care nu are un corespondent în sistemul tradițional de scriere) și pentru explicarea situațiilor în care acesta este folosit;
 - câte 0,25 p. pentru observarea vocalelor *a*, *e* și *i* care se scriu în ebraică sub consoanele care le precedă (0,25 p. x 3 = 0,75 p.);
 - 0,25 p. pentru observarea vocalei *o* care se scrie deasupra următoarei consoane;

- 0,5 p. pentru observarea faptului că *u* are caracter special asemănător consoanelor;
 - 0,5 p. pentru remarcarea faptului că există două caractere pentru *i*: *i*¹ care se scrie sub consoana precedentă și *i*² care apare la începutul cuvântului sau după **-n-**;
 - 2 p. puncte pentru redactare: organizare, claritate, corectitudinea exprimării;
- Nu se (de)punctează (ne)folosirea termenilor lingvistici.
- Orice altă explicație diferită de cea propusă în rezolvare este acceptată doar dacă se ajunge la același rezultat (stabilirea corectă a corespondențelor și scrierea corectă a numelor date).

SUBIECTUL 2: FINLANDEZA

1.

1. E 2. P 3. J 4. K 5. A 6. H 7. G 8. N 9. C 10. O
11. T 12. R 13. S 14. D 15. L 16. I 17. Q 18. F 19. B 20. M

2.

- käynnistelemälläänkinkö
- käyttää
- kätyännöllisempi
- käyppyys
- käytty

3.

- cel mai practic (adverb)
- cel ce începe
- determinarea să utilizeze
- oare cel ce tot utilizează

4. Reguli:

Pentru adverbe:

- marca de adverb este **-sti**;
- marca de comparativ este **-mmin** (cu elidarea mărcii de adverb);
- marca de superlativ este **-immin*** (cu elidarea mărcii de adverb);
- substantivizarea (*practicitate*) se obține prin adăugarea sufixului **-yys***;

Pentru adjective:

- forma de bază este independentă;
- comparativul se realizează prin sufixul **-mpi** adăugat la rădăcina obținută de la adverb (elidând sufixul **-sti**);

*sufixe marcate cu steluță încep cu vocală care duce la elidarea ultimei vocale a rădăcinii.

Pentru cuvinte provenite din verb:

- afixul de infinitiv este **-ää** (după consoana T) sau **-lä** (după consoana L);
- afixul **-ät** reprezintă noțiunea *a determina să*;
- afixul **-el** marchează repetitivitatea (redată prin *tot*);

- 4) afixul **-ys** marchează acțiunea de a face ceva (redată prin infinitivul lung – *facere, începere, utilizare*);
- 5) afixul **-y** marchează gerunziul;
- 6) afixul pentru marcarea *cel ce* este **-äjä** (după consoana T) sau **-ijä** (după L);
- 7) afixul **-elemällä** marchează:
 - a. *cu singurul care, în lipsa unui afix de pronume personal, urmând diateza pasivă*;
 - b. *cu singurul pe care, dacă există un pronume personal care să devină subiect*;
- 8) afixul **-än** marchează subiectul 3.sg. pentru afixul *elemällä*;
- 9) afixul **-hän** marchează dubitativul *oare*;
- 10) afixul **-kö** marchează întrebarea;
- 11) afixul **-kin** îi corespunde lui *și*;

Ordinea afixelor:

- prima poziție este ocupată de **-ät** sau **-elemällä** (dacă există);
- afixul **-än** se află tot timpul imediat după **-elemällä** (fiind dependent de acesta);
- pe a doua poziție se află **-el**;
- pe a treia poziție se află afixe **-ää / -lä, -ys, -y, -äjä / -ijä**;
- ultima poziție este ocupată de afixe **-hän, -kö, -kin**. În cazul în care sunt toate trei, acestea se pun în ordinea dată;

Așadar, schema generală este:

$$\text{Rădăcină} + \left(\begin{matrix} \text{ät} \\ \text{elemällä}(\text{än}) \end{matrix} \right) + (\text{el}) + \left(\begin{matrix} \text{ää/lä} \\ \text{ys} \\ \text{y} \\ \text{ä/jä/ijä} \end{matrix} \right) + (\text{hän}) + (\text{kö}) + (\text{kin})$$

Rădăcinile verbale sunt:

- *käynnist* – pentru *a începe*;
- *käytännöllist* – pentru *a face practic*;
- *käyttää* – pentru *a utiliza*;

BAREM

1. Se acordă câte 0,25 p. pentru fiecare corespondență corectă. Nu se acordă punctaje parțiale (0,25 p. x 20 = 5 p.).

2. Se acordă câte 2 p. pentru fiecare traducere corectă (2 p. x 5 = 10 p.) astfel:

- 0,25 p. pentru ortografierea corectă a rădăcinii;
- 1,25 p. pentru identificarea afixelor;
- 0,5 p. pentru scrierea lor în ordinea corectă;

3. Se acordă câte 1 p. pentru fiecare traducere corectă (1 p. x 4 = 4 p.)

Observații la cerința 3:

- se acceptă și formele *cel/ce care începe* (**b**);
- se acceptă orice variantă care exprimă *acțiunea de a face pe cineva să utilizeze*. Nu se acceptă forme de infinitiv (*a face pe cineva să utilizeze*) sau gerunziu (*facând pe cineva să utilizeze*) (**c**);

- se acceptă și formele *cel/cea care*. Se acceptă și următoarele variante de topică: *tot cel ce utilizează oare, oare cel ce tot utilizează (d)*.

4. Cele 11 p. pentru explicații se acordă astfel:

- câte 0,25 p. pentru identificarea mărcilor **–sti**, **–mmin**, **–immin**, **–yys** (0,25 x 4 = 1p);
- 0,25 p. pentru identificarea mărcii de comparativ pentru adjective (**–mpi**) și 0,25 p. pentru menționarea faptului că se obține de la rădăcina adverbului;
- 1 p. pentru observarea faptului că la atașarea sufixelor **–immin** și **–yys** se elidează vocala de dinainte;
- câte 0,25 p. pentru identificarea mărcilor aferente cuvintelor provenite din verb (0,25 p. x 10 = 2,5 p.);
- 1 p. pentru explicarea modului de utilizare a formelor de infinitiv (**ää** vs. **lä**);
- 1 p. pentru explicarea modului de utilizare a formelor **äjä** vs. **ija**;
- 1 p. pentru explicarea utilizării afixului **än** și pentru explicarea diferenței între afixele **–elemällä** și **–ellemällä**;
- 1 p. pentru explicarea ordinii afixelor;
- 2 p. pentru o explicație clară și concisă a regulilor de compunere a cuvintelor în finlandeză.

Nu se (de)punctează (ne)folosirea termenilor lingvistici.

Orice altă explicație diferită de cea propusă în rezolvare este acceptată doar dacă se ajunge la același rezultat (stabilirea corectă a corespondențelor și traducerea corectă a sintagmelor).

SUBIECTUL 3: DIMLI

1. 1-c; 2-l; 3-k; 4-a; 5-j; 6-i; 7-g; 8-h; 9-e; 10-b; 11-f; 12-d

2.

a. el a plecat în oraș	o šino sūk
b. tu pleci acasă	tiyê šinê keye
c. el vine	oyo yeno
d. l-ai văzut	ey to diyno

3.

a. tı šine sūk	tu ai plecat în oraș
b. mın tı diynê	te-am văzut
c. ezan yenan	eu vin
d. oyo šino	el pleacă

4. Observații:

1. Topica este SOV;

2. VERBUL:

verbe tranzitive:	vine-	=a vedea (prezent)
	diy-	=a vedea (trecut)
verbe intransitive:	şı-	=a pleca
	ye-	=a veni

	a vedea (prezent)	a vedea (trecut)	a pleca	a veni
1 sg.	vine-nan	diy-nan	şı-nan	ye-nan
2 sg.	vine-nê	diy-nê	şı-nê	ye-nê
3 sg.	vine-no	diy-no	şı-no	ye-no

3. PRONUMELE

Verbe tranzitive la prezent (*vine-*):

	subiect	obiect
1.sg.	ez	min
2.sg.	tı	to
3.sg.	o	ey

Verbe tranzitive la trecut (*diy-*):

- pronumele din poziția de Subiect iau forma pronumelor de Obiect direct, iar pronumele Obiect direct iau forma pronumelor Subiect și se acordă cu verbul.

Verbe intransitive (*şı-*, *ye-*):

	prezent	trecut
1.sg.	ez-an	ez
2.sg.	tı-yê	tı
3.sg.	o-yo	o

- Verbele intransitive au aceeași formă la trecut și prezent. Diferențierea de timp se face prin adăugarea unei mărci speciale la pronume, atunci când verbul este la prezent (*vezi* tabelul de mai sus).

BAREM

1. Se acordă câte 0,5 p. pentru fiecare corespondență făcută corect (0,5 p. x 12 = 6 p.).
2. Se acordă câte 1,5 p. pentru fiecare traducere corectă (1,5 p. x 4 = 6 p.).
3. Se acordă câte 1,5 p. pentru fiecare traducere corectă (1,5 p. x 4 = 6 p.).
4. Cele 12 p. pentru observații se acordă astfel:
 - 0,5 p. pentru menționarea topicii SOV;
 - câte 0,5 p. pentru identificarea corectă a rădăcinilor verbale: **vine-, diy-, şı-, ye-** (0,5 p. x 4 = 2 p.);
 - câte 0,5 p. pentru identificarea corectă a terminațiilor verbale corespunzătoare celor trei persoane: **-nan, nê, -no** (0,5 p. x 3 = 1,5 p.);
 - câte 0,5 p. pentru formele pronominale din poziția de Subiect și Obiect în contextul verbelor tranzitive la prezent: **ez, tı, o** (subiect); **min, to, ey** (obiect) (0,5 p. x 6 = 3 p.);
 - 1 p. pentru observarea faptului că la trecut, numai în cazul verbelor tranzitive, pronumele Subiect este înlocuit cu pronumele Obiect, iar verbul se acordă cu pronumele din poziția de Obiect, devenit Subiect prin înlocuire;

- câte 0,5 p. pentru identificarea mărcilor de prezent (**-an, -yê, -yo**) care se atașează pronumelui la prezent (0,5 p. x 3 = 1,5 p.);
- 0,5 p. pentru observarea faptului că subiectul verbelor intransitive au la trecut aceleași forme pronominale ca subiectul verbelor tranzitive la prezent;
- 2 p. pentru organizarea clară și schematică a ideilor.

Nu se (de)punctează (ne)folosirea termenilor lingvistici.

Orice altă explicație diferită de cea propusă în rezolvare este acceptată doar dacă se ajunge la același rezultat (stabilirea corectă a corespondențelor și traducerea corectă a propozițiilor).